

Số: 01/2024/QĐST-DS.

Bình Lục, ngày 19 tháng 4 năm 2024

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TOÀ ÁN NHÂN DÂN HUYỆN BÌNH LỤC - TỈNH HÀ NAM

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Nguyễn Thị Thu Hằng.

Thư ký phiên họp: Bà Lê Thị Giang Yên - Thư ký Toà án nhân dân huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Thúy Tình - Kiểm sát viên.

Ngày 19 tháng 4 năm 2024, tại trụ sở Toà án nhân dân huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 01/2024/TLST-VDS ngày 18/3/2024 về việc “*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*”, theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 01/2024/QĐST-DS ngày 08/4/2024 gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Ông Trần Như K, sinh năm 1958; nơi thường trú và cư trú: thôn A, xã A, huyện B, tỉnh Hà Nam.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

+ Anh Trần Như H, sinh năm 1986; nơi thường trú và cư trú: thôn A, xã A, huyện B, tỉnh Hà Nam.

+ Chị Trần Thị H1, sinh năm 1993; nơi thường trú và cư trú: Thôn 1, xã B, huyện B, tỉnh Hà Nam.

(Phiên họp có mặt ông K; vắng mặt anh H, chị H1).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

* Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, bản tự khai và trong quá trình giải quyết việc dân sự, ông Trần Như K trình bày:

Ông là chồng của bà Nguyễn Thị X (Ngô Thị X), sinh năm 1960; nơi thường trú và cư trú: thôn A, xã A, huyện B, tỉnh Hà Nam. Ông K, bà X có đăng ký kết hôn năm 1982 tại Ủy ban nhân dân xã A, huyện B, tỉnh Hà Nam và sinh được 02 người con là anh Trần Như H, sinh năm 1986 và chị Trần Thị H1, sinh

năm 1993. Sau khi kết hôn ông K và bà X chung sống đến tháng 10/2022 thì bà X bị mắc bệnh rối loạn tâm thần/Alzheimer lupus ban đỏ hệ thống, điều trị tại Bệnh viện tâm thần tỉnh Hà Nam. Khi xuất viện bà phải uống thuốc điều trị ngoại trú đến ngày 31/01/2023 bà X được hưởng trợ cấp hàng tháng là đối tượng người khuyết tật nặng, dạng khuyết tật, tâm thần kinh theo Quyết định của Ủy ban nhân dân huyện B. Bệnh của bà X không thuyên giảm. Ngày 02/02/2024 Viện Pháp y Tâm thần Trung ương đã có Kết luận Giám định bà Nguyễn Thị X bị bệnh mất trí, trong bệnh lupus ban đỏ hệ thống mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Để giải quyết các công việc gia đình ông Trần Như K đề nghị Tòa án nhân dân huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam xem xét: Tuyên bố bà Nguyễn Thị X (Ngô Thị X) là người mất năng lực hành vi dân sự và xác định ông là người giám hộ đương nhiên của bà X.

* Tại phiên họp:

- Ông Trần Như K có quan điểm: Ông giữ nguyên yêu cầu của mình và đề nghị Tòa án cử ông là người giám hộ cho bà Nguyễn Thị X.

- Anh Trần Như H và chị Trần Thị H1 vắng mặt và trong đơn đề nghị giải quyết vắng mặt có quan điểm vẫn giữ nguyên yêu cầu của mình và nhất trí việc Tòa án cử ông K là người giám hộ cho bà Nguyễn Thị X.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Bình Lục phát biểu quan điểm:

Thẩm phán đã thụ lý việc dân sự đúng thẩm quyền, thực hiện đúng các trình tự, thủ tục về phiên họp sơ thẩm theo quy định của Bộ luật tố tụng dân sự, Đề nghị Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp:

- Căn cứ các Điều 376; 377; 378 Bộ luật TTDS năm 2015.

- Căn cứ Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015.

- Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Chấp nhận đơn yêu cầu của ông Trần Như K, tuyên bố bà Nguyễn Thị X mất năng lực hành vi dân sự; Về lệ phí: Ông Trần Như K là người cao tuổi nên được miễn.

Quan điểm của Kiểm sát viên tại phiên họp về yêu cầu, kiến nghị khắc phục vi phạm như sau: Đối với việc Tòa án nhân dân huyện Bình Lục ban hành công văn yêu cầu cung cấp tài liệu, chứng cứ, nhận thấy: Ngày 18/3/2024, Chánh án Tòa án nhân dân huyện Bình Lục ban hành Quyết định số 01/2024/QĐ-TA phân công người tiến hành tố tụng là Thẩm phán giải quyết việc dân sự thụ lý số 01/2024/TB-TA ngày 18/3/2024 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”. Trong quá trình thụ lý, giải quyết việc dân

sự, xét thấy cần thiết phải thu thập tài liệu, chứng cứ nên ngày 19/3/2024, Phó Chánh án Tòa án nhân dân huyện Bình Lục, ban hành Công văn số 01/2024/CV-TA đề nghị Viện pháp y Tâm thần Trung ương xác định tình trạng bệnh tâm thần của bà Nguyễn Thị X. Ngày 03/4/2024, Viện pháp y tâm thần Trung ương có Văn bản số 539/VPYTTTU-KHTH trả lời Tòa án nhân dân huyện Bình Lục về tình trạng bệnh tâm thần đối với bà Nguyễn Thị X (gửi kèm theo văn bản là Kết luận (bản sao y) giám định sức khỏe tâm thần theo yêu cầu, Văn bản ghi nhận quá trình giám định sức khỏe tâm thần theo yêu cầu).

Như vậy, việc Tòa án nhân dân huyện Bình Lục ban hành công văn đề nghị Viện Pháp y Tâm thần Trung ương cung cấp tài liệu về giám định tâm thần đối với bà Nguyễn Thị X là chưa đúng mẫu số 12-DS ban hành kèm theo Nghị quyết số 01/2017/NQ-HĐTP ngày 13/01/2017 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao (Quyết định yêu cầu cung cấp tài liệu, chứng cứ) và chưa đúng quy định tại khoản 3 Điều 106 Bộ luật TTDS “...Tòa án ra quyết định yêu cầu cơ quan, tổ chức, cá nhân đang quản lý, lưu giữ cung cấp tài liệu chứng cứ cho Tòa án”...; Viện KSND huyện Bình Lục yêu cầu Thẩm phán tiến hành tố tụng giải quyết việc dân sự - Tòa án nhân dân huyện Bình Lục nghiêm túc rút kinh nghiệm đối với vi phạm nêu trên.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam nhận định:

[1] Về thẩm quyền: Ông Trần Như K yêu cầu tuyên bố bà Nguyễn Thị X (Ngô Thị X), sinh năm 1960, địa chỉ: thôn A, xã A, huyện B, tỉnh Hà Nam mất năng lực hành vi dân sự. Căn cứ khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự thì việc dân sự trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Bình Lục, tỉnh Hà Nam theo trình tự sơ thẩm.

[2] Về nội dung:

* Xét yêu cầu của ông Trần Như K về việc yêu cầu tuyên bố bà Nguyễn Thị X (Ngô Thị X) là người mất năng lực hành vi dân sự, Tòa án thấy:

Trong quá trình giải quyết việc dân sự, qua xác minh, thu thập chứng cứ thông qua đại diện chính quyền thôn A, xã A nơi bà X sinh sống xác nhận: Ngày 17/10/2022 bà X đi khám và điều trị tại Bệnh viện Tâm thần kinh tỉnh Hà Nam 10 ngày đến ngày 27/10/2022 bà ra viện. Ông K đã chuyển hồ sơ Bệnh án tâm thần tại cộng đồng của bà X đến Trạm y tế xã A. Trạm y tế đã tiếp nhận hồ sơ và sao y hồ sơ, sau đó chuyển hồ sơ sao y đến Trung tâm Y tế huyện B. Từ thời điểm đó đến nay, bệnh nhân được quản lý, theo dõi điều trị theo phác đồ của Bệnh viện tâm thần kinh tỉnh Hà Nam. Hàng tháng, bà X được Trạm y tế xã

cung cấp thuốc để điều trị. Hiện tình trạng sức khỏe của bà X thì theo đặc thù điều trị những người bệnh như trên có người nhà đến lấy thuốc và trao đổi về tình trạng sức khỏe tâm thần kinh của bệnh nhân và sinh hoạt hàng ngày của bệnh nhân tại gia đình và dưới sự giám sát của y tế thôn. Đến ngày 16/02/2024 người nhà bà X có thông tin bà X thường xuyên đau đầu, ngủ ít, nói nhảm nhiều. Sau khi có giấy ra viện của Bệnh viện tâm thần kinh tỉnh Hà Nam, tháng 01/2023 ông K có đơn đề nghị Hội đồng giám định xã xác nhận mức độ khuyết tật của bà X. Qua phỏng vấn trực tiếp đối tượng, Hội đồng giám định xã sẽ căn cứ hồ sơ, thói quen sinh hoạt hàng ngày qua Trạm y tế xã, cơ quan, đoàn thể địa phương, Hội đồng đã đề nghị mức độ tâm thần kinh của bà X ở mức độ nặng và làm hồ sơ đề nghị bảo trợ xã hội đối tượng bệnh tâm thần kinh mức độ nặng. Ngày 31/1/2023 Ủy ban nhân dân huyện B có quyết định về việc trợ cấp xã hội hàng tháng cho đối tượng bảo trợ xã hội đối với bà X với mức trợ cấp 720.000đ/tháng (Bảy trăm hai mươi ngàn đồng một tháng) cho đến nay.

Tại bản Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo yêu cầu số 01/KLGĐYC ngày 02/02/2024 của Viện Pháp y Tâm thần Trung ương, kết luận: *“Tại thời điểm giám định đối tượng Nguyễn Thị X bị bệnh Mất trí trong bệnh Lupus ban đỏ hệ thống. Theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F02.8. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi”*.

Như vậy, kết luận giám định sức khỏe tâm thần của bà Nguyễn Thị X phù hợp với nội dung các ý kiến xác nhận của đại diện chính quyền địa phương nơi bà Nguyễn Thị X sinh sống về tình trạng bệnh lý hiện tại của bà X. Do đó, yêu cầu của ông Trần Như K được chấp nhận và việc xác định bà Nguyễn Thị X là người mất năng lực hành vi là có căn cứ theo quy định của pháp luật.

* Về xác định người giám hộ của bà Nguyễn Thị X: Bố mẹ đẻ bà X là ông Ngô Văn V (Nguyễn Văn V) và bà Ngô Thị Th (Lê Thị Th) nhưng hiện nay ông V, bà Th đã chết nên theo quy định tại khoản 1 Điều 53 của Bộ luật dân sự thì ông Trần Như K là người giám hộ đương nhiên cho bà Nguyễn Thị X.

[3] Đối với quan điểm của Kiểm sát viên tại phiên họp về yêu cầu, kiến nghị khắc phục vi phạm, Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp nhận định như sau: Cùng với Đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự thì ông Trần Như K đã giao nộp cho Tòa án nhân dân huyện Bình Lục bản chính Kết luận số 01/KLGĐYC ngày 02/02/2024 của Viện Pháp y Tâm thần Trung ương - Bộ y tế về bệnh của bà Nguyễn Thị X. Để đảm bảo tính khách quan và có căn cứ vững chắc cho việc giải quyết việc dân sự, Tòa án nhân dân huyện Bình Lục đã ban hành Văn bản số 01/2024/CV-TA ngày 19/3/2023 đề nghị Viện Pháp y Tâm thần Trung ương xác định một số nội dung “- Ngày 03/01/2024, bà Nguyễn Thị X có làm giám định tại Viện Pháp y Tâm thần Trung ương không. - Giá trị Kết luận của Viện là: *“Tại thời điểm giám định đối tượng Nguyễn Thị X bị bệnh Mất trí trong bệnh*

Lupus ban đỏ hệ thống. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F02.8. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi” như thế nào? - Viện Pháp y Tâm thần Trung ương cam kết gì về Kết luận trên”. Đây là biện pháp xác minh tài liệu, chứng cứ chứ không yêu cầu Viện Pháp y Tâm thần Trung ương cung cấp bản Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo yêu cầu nên không phải ban hành Quyết định yêu cầu cung cấp tài liệu, chứng cứ như quan điểm của Kiểm sát viên nêu trên.

[4] Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Xét đơn xin miễn toàn bộ lệ phí của ông Trần Như K vì ông là người cao tuổi, Tòa án thấy đủ căn cứ miễn toàn bộ lệ phí cho ông K theo quy định tại Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

[5] Về quyền kháng cáo: Người yêu cầu và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan thực hiện quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ các Điều 22, 46, 47, 48, 49, 53, 57, 58, 59, 60, 136 của Bộ luật dân sự năm 2015. Khoản 1 Điều 2, khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39; các Điều 149, 361, 367, 369, 370, 371, 372, 376, 377, 378 của Bộ luật tố tụng dân sự. Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của ông Trần Như K. Tuyên bố bà Nguyễn Thị X (Ngô Thị X) là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Ông Trần Như K làm người giám hộ cho bà Nguyễn Thị X (Ngô Thị X). Ông Trần Như K có quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của Bộ luật dân sự.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Miễn lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự cho ông Trần Như K.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Ông Trần Như K được quyền kháng cáo Quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa ra quyết định. Anh Trần Như H, chị Trần Thị H1 được quyền kháng cáo Quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được Quyết định hoặc kể từ ngày Quyết định giải quyết việc dân sự được niêm yết theo quy định của pháp luật. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Hà Nam;
- VKSND huyện Bình Lục;
- Chi cục THADS huyện B;
- Đương sự;
- Lưu hồ sơ việc dân

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(Đã ký)

Nguyễn Thị Thu Hằng